

## UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 5 grudnia 2017 r., Sąd Rejonowy w Zgierzu:

1. oddalił powództwo R. L. przeciwko S. M. o zapłatę;
2. zasądził od powoda na rzecz pozwanej kwotę 3.217 zł tytułem zwrotu kosztów procesu;
3. zasądził od R. L. na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Zgierzu kwotę 70,10 zł tytułem zwrotu kwoty wydatkowanej na wynagrodzenie biegłego.

Apelację od powyższego wyroku wywiódł powód, zaskarżając go w całości i zarzucając mu:

I. naruszenie prawa procesowego, tj.:

1. art. 233 § 1 k.p.c. poprzez:

- a) przyjęcie przez Sąd I instancji, jako miarodajnego, dowodu z opinii biegłego sądowego i wydanie w oparciu o treść tejże opinii rozstrzygnięcia merytorycznego w sprawie, w sytuacji, gdy sposób motywowania sformułowanego przez biegłego w opinii stanowiska, brak stanowczości wyrażonych w opinii ocen oraz całkowity brak fachowości uzasadniania wniosków końcowych, nie pozwalają na przyjęcie, że opinia sporządzona została przez biegłego rzetelnie;
- b) uznanie wyjaśnień składanych przez powoda oraz zeznań świadków U. L. i M. L. za sprzeczne, a przez to niewiarygodne, w sytuacji, gdy zeznania te są zbieżne, a różnią się jedynie stopniem ich szczegółowości;
- c) dowolną, a nie swobodną ocenę zebranego w sprawie materiału dowodowego, w szczególności w postaci Porozumienia, zawartego przez strony w dniu 10 września 2015 roku w przedmiocie zapłaty przez pozwaną wynagrodzenia za wykonany remont, polegającą na braku uznania, że Porozumienie to zawiera oświadczenie pozwanej o odbiorze remontu bez zastrzeżeń i uznaniu długu;
- d) dowolną, a nie swobodną ocenę zebranego w sprawie materiału dowodowego w zakresie, w jakim Sąd Rejonowy uznał, że powód nie zaoferował pozwanej zweryfikowania rzekomo występującej wady w postaci nieszczelności instalacji ogrzewania podłogowego oraz usunięcia ewentualnej wady, a pozwana nie sprzeciwiała się wykonaniu przez powoda napraw, w sytuacji, gdy materiał dowodowy zgromadzony w sprawie wskazuje na istnienie faktów przeciwnych;
- e) dowolną, a nie swobodną ocenę zebranego w sprawie materiału dowodowego w zakresie, w jakim Sąd Rejonowy uznał, że powód nie dokonał sprawdzenia szczelności wykonanej instalacji, w sytuacji, gdy świadkowie, na podstawie zeznań których oparł się Sąd Rejonowy, nie byli naoczniymi świadkami prowadzonych przez powoda prac (nie nadzorowali prowadzonych prac), zaś z zeznań świadków, którzy pomagali powodowi w remoncie i brali bezpośredni udział w tychże pracach, płyną wnioski odmienne;
- f) sprzeczność ustaleń Sądu z zebranych w sprawie materiałem dowodowym w zakresie, w jakim Sąd Rejonowy ustalił, że istnieje wada w postaci zapadnięcia się szamba, a w szczególności w zakresie, w jakim Sąd ustalił, że wada ta znana była powodowi już w chwili zakończenia prac, w sytuacji, gdy już tylko z zeznań pozwanej wynika w sposób niebudzący wątpliwości, że rzekomą wadę pozwana dostrzegła dopiero w toku procesu;

2. art. 91 k.p.c. poprzez przyjęcie, że zakres pełnomocnictwa, udzielonego przez powoda pełnomocnikowi reprezentującemu go w niniejszej sprawie, obejmuje upoważnienie do odbioru oświadczeń materialnoprawnych, co w konsekwencji umożliwiło skuteczne złożenie prawokształtującego oświadczenia woli o obniżeniu należnego powodowi wynagrodzenia;

3. art. 232 k.p.c. poprzez obciążenie powoda obowiązkiem przedstawienia dowodu na okoliczność wysokości należnego mu wynagrodzenia za wykonanie prac remontowych, w sytuacji, gdy wysokość wynagrodzenia została uzgodniona przez strony, a jeżeli pozwana kwestionuje wysokość tego wynagrodzenia, to na niej, a nie na powodzie, spoczywa ciężar udowodnienia jego wysokości, także przy uwzględnieniu okoliczności, że pozwana uznała swój dług i takie oświadczenie samo w sobie odwraca ciężar dowodowy;

4. art. 98 k.p.c. w zw. z § 2 pkt 3 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych w brzmieniu obowiązującym w dacie wnoszenia pozwu, poprzez ich niezastosowanie i zasądzenie od powoda na rzecz pozwanej kosztów zastępstwa procesowego w kwocie 3.200 zł, a nadto niezastosowanie przepisu art. 102 k.p.c.;

5. art. 96 ust. 1 pkt 10 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, poprzez jego niezastosowanie i zasądzenie od powoda na rzecz Skarbu Państwa zwrotu części wynagrodzenia biegłego, w sytuacji, w której powód korzystał ze zwolnienia od kosztów sądowych w całości;

## II. naruszenie prawa materialnego, tj.:

1. art. 6 k.c. poprzez jego błędne zastosowanie i obciążenie powoda obowiązkiem udowodnienia okoliczności, z których skutki prawne wywodzi pozwana, także przy uwzględnieniu okoliczności, że pozwana uznała swój dług i takie oświadczenie samo w sobie odwraca ciężar dowodowy;

2. art. 60 k.c. poprzez błędne przyjęcie, że zachowaniu pozwanej w toku postępowania można przypisać wolę złożenia oświadczenia o obniżeniu ceny;

3. art. 61 k.c. poprzez błędne przyjęcie, że pozwana złożyła oświadczenie o obniżeniu ceny w toku postępowania;

4. art. 560 § 1 i § 3 k.c. poprzez jego zastosowanie, pomimo niezłożenia przez pozwaną oświadczenia o obniżeniu ceny;

5. art. 627 k.c. i art. 628 k.c. poprzez ich zastosowanie do zawartej przez strony umowy o remont, do której stosuje się odpowiednio przepisy dotyczące umowy o roboty budowlane;

6. art. 655 k.c. w zw. z art. 658 k.c. poprzez ich niezastosowanie w sprawie.

W oparciu o tak sformułowane zarzuty, apelujący domagał się:

1. zmiany zaskarżonego wyroku poprzez uwzględnienie powództwa w całości oraz zasądzenie od pozwanej na rzecz powoda kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu przed Sądem I instancji w wysokości dwukrotności stawki minimalnej (zgodnie ze złożonym na ostatniej rozprawie wnioskiem), ustalonej na podstawie § 2 pkt 3 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych w brzmieniu obowiązującym w dacie wnoszenia pozwu;

2. zasądzenia od pozwanej na rzecz powoda kosztów postępowania apelacyjnego, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

### **Sąd Okręgowy zważył, co następuje:**

Apelacja okazała się zasadna w tym znaczeniu, że doprowadziła do uchylecia zaskarżonego wyroku oraz przekazania sprawy Sądowi Rejonowemu do ponownego rozpoznania z pozostawieniem temuż Sądowi rozstrzygnięcia o kosztach postępowania apelacyjnego.

Rzeczne rozstrzygnięcie zostało podyktowane tym, że Sąd Rejonowy nie rozpoznał istoty sprawy, w związku z czym orzeczenie, będące przedmiotem kontroli, w ogóle nie nadaje się do weryfikacji w toku instancji.

Zgodnie z treścią art. 386 § 4 k.p.c., sąd drugiej instancji uchyla zaskarżony wyrok i przekazuje sprawę do ponownego rozpoznania w razie nierozpoznania przez sąd pierwszej instancji istoty sprawy.

Pojęcie „istoty sprawy”, o którym mowa w cytowanym przepisie, dotyczy jej aspektu materialnoprawnego. W orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjmuje się, że do nierozpoznania istoty sprawy dochodzi wówczas, gdy rozstrzygnięcie Sąd I instancji nie odnosi się do tego, co stanowi przedmiot sprawy. Chodzi tutaj w szczególności o różnego rodzaju zaniedbania, które w ogólnym rozrachunku polegają na zaniechaniu zbadania materialnej podstawy żądania albo pominięciu merytorycznych zarzutów jednej ze stron przy jednoczesnym bezpodstawnym przyjęciu, że istnieje przesłanka materialnoprawna lub procesowa unicestwiająca roszczenie (tak Sąd Najwyższy m. in. w postanowieniach z dnia 3 lutego 1999 r., III CKN 151/98, L., z dnia 24 listopada 2016 r., II CZ 115/16, L., czy z dnia 3 czerwca 2015 r., V CZ 31/15, L.). Innymi słowy, nierozpoznanie istoty sprawy oznacza uchybienie procesowe Sądu I instancji, polegające na całkowitym zaniechaniu wyjaśnienia istoty lub treści spornego stosunku prawnego, przez co rozumie się nie wniknięcie w podstawę merytoryczną dochodzonego roszczenia, a w konsekwencji, pominięcie tej podstawy przy rozstrzyganiu sprawy. Oceny, czy Sąd I instancji rozpoznał istotę sprawy dokonuje się na podstawie analizy żądań pozwu, stanowisk stron oraz przepisów prawa materialnego, stanowiących podstawę rozstrzygnięcia.

W pisemnych motywach kwestionowanego rozstrzygnięcia, Sąd I instancji wskazał, że oddalił powództwo, albowiem pozwana, będąca w ocenie Sądu Rejonowego stroną umowy o dzieło, skutecznie złożyła powodowi oświadczenie o obniżeniu ceny, o którym mowa w art. 560 § 1 k.c.

W pierwszej kolejności wskazać zatem należy, że umowa o wykonanie prac remontowych nie jest umową o dzieło. Zgodnie z brzmieniem art. 658 k.c., do umowy o wykonanie remontu stosuje się odpowiednio przepisy umowy o roboty budowlane.

Co więcej, wbrew przekonaniu Sądu I instancji, ze zgromadzonego materiału dowodowego nie wynika, aby pozwana złożyła oświadczenie o obniżeniu ceny, o którym mowa w art. 560 § 1 k.c. Zarówno w doktrynie, jak i w orzecznictwie podkreśla się, że z takiego oświadczenia, złożonego drugiej stronie, winno w sposób jednoznaczny wynikać, iż celem składającego oświadczenie jest obniżenie ceny. W niniejszej sprawie sytuacja taka nie zachodzi. W sprzeczności od nakazu zapłaty pozwana zadeklarowała bowiem gotowość rozliczenia się z powodem, o ile dokończy remont, usunie usterki oraz przedstawi kosztorys i rachunki, z kolei od dnia pierwszej rozprawy, aż do zakończenia postępowania przed Sądem I instancji, pozwana konsekwentnie odmawiała powodowi uiszczenia dochodzonej kwoty, zarazem odmawiając mu prawa usunięcia ewentualnych wad. Okoliczność ta została potwierdzona w uzasadnieniu Sądu Rejonowego – na karcie 101 akt.

Wskazać również należy, że Sąd Rejonowy w ogóle nie rozważył treści oświadczenia pozwanej z dnia 10 września 2015 roku w kontekście uznania długu, jak również w kontekście późniejszego kwestionowania przez pozwaną prawidłowości przeprowadzonego remontu.

Ponownie rozpoznając sprawę, Sąd Rejonowy winien zatem wyjaśnić zarysowane powyżej wątpliwości, uwzględniając charakter prawny łączącej strony umowy o wykonanie remontu. W szczególności, Sąd powinien ustalić, jakie znaczenie nadać oświadczeniu pozwanej z dnia 10 września 2015 roku, a następnie rozstrzygnąć w przedmiocie dochodzonego roszczenia, po uprzednim wnikliwym rozważeniu zasadności stanowisk stron w odniesieniu do właściwych przepisów prawa.

Mając powyższe na względzie, Sąd Okręgowy na podstawie art. 386 § 4 k.p.c. uchylił zaskarżone postanowienie i przekazał sprawę Sądowi Rejonowemu w Zgierzu do ponownego rozpoznania i rozstrzygnięcia, w tym także o kosztach postępowania apelacyjnego.